

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут міжнародної освіти
Навчально-науковий інститут «Академія вчителівства»
Інститут педагогіки НАПН України
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Європейський інститут безперервної освіти (Словацька Республіка)
Інститут соціологічних наук і педагогіки Варшавського університету
природничих наук (SGGW w Warszawie) (Республіка Польща)
Резекненська академія технологій (Латвійська Республіка)
Софійський університет (Республіка Болгарія)
Педагогічний інститут Університету Ченду (Китайська Народна Республіка)
Асоціація Харків-Оксфорд
Центр музично-освітньої майстерності (Французька Республіка)
Всесвітня конфедерація молоді та спорту (Турецька Республіка)

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції

Тенденції розвитку педагогіки та освіти в умовах цифрових трансформацій
(ByteEd-2025)
17–19 квітня 2025 року

ХАРКІВ
2025

Ду Фенін. Використання цифрових технологій на уроках музичного мистецтва в школах КНР.....	76
Жигло Оксана. Психолого-педагогічні умови формування професійної мотивації студентів у процесі навчання в закладі вищої освіти	81
Завгородній Дмитро. Використання цифрових інструментів для розвитку інфомедійної грамотності в умовах онлайн-навчання	85
Звєкова Світлана. Вимоги до майстерності педагога в роботі з дітьми з порушеннями мовлення.....	87
Зенякін Олексій. Формування іншомовної комунікативної компетентності німецьких студентів на основі використання рідної мови.....	90
Ільєнко Андрій. Риторична культура державного службовця в аспекті його мовної свідомості	93
Кайдалова Лідія. Упровадження цифрових технологій у підготовку майбутніх фахівців.....	96
Карпенко Ореста, Чепіль Марія. МООС для освітян: виклик та можливості в умовах війни	99
Кікінежді Оксана, Рик Микола, Василькевич Ярослава. Застосування дизайн-мислення як цифрової технології в освітньому середовищі	103
Кімакович Віталій. Структура готовності майбутнього вчителя до інноваційної педагогічної діяльності.....	107
Кіріяченко Ірина. Переваги та недоліки залучення технологій у китайському дитячому садочку	110
Князян Маріанна. Сучасні методологічні підходи до професійної підготовки викладача іноземних мов.....	115
Козир Маргарита, Непийвода Анастасія. Роль цифрових платформ у розвитку консультаційної діяльності в освіті дорослих	118
Корсун Світлана, Шапошнікова Ірина. Формування здоров'я-збережувальної відповідальності у здобувачів вищої освіти: психолого-педагогічний аспект.	122
Кравченко Володимир. Педагогічні принципи в контексті управління взаємодією зі стейкхолдерами підприємств агропромислового комплексу	125
Кугай Ксенія. Персоналізовані тести для студентів комп'ютерних спеціальностей як інструмент індивідуалізації навчання іноземних мов	127
Куйдіна Тетяна, Кабацька Олена. Формування соціального здоров'я студентів для створення позитивного іміджу майбутнього викладача	130
Курільченко Максим. Роль та значення самостійної роботи в професійному становленні майбутніх фахівців	134
Кушнір Анастасія. Формування компетентностей для розбудови миру у бакалаврів зі спеціальності «Менеджмент»	138
Лебедик Леся. Формування ІКТ-компетентностей майбутніх психологів у процесі професійної підготовки.....	143
Луначек Вадим. Вплив глобалізаційних процесів на професійний розвиток	

Завдяки володінню цифровими компетентностями викладачі забезпечуватимуть якісно новий рівень організації освітнього процесу та підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Опис цифрової компетентності педагогічного працівника (проект) / Н. Морзе, О. Базелюк, І. Воротникова, Н. Дементієвська, О. Захар, Т. Нанаєва, О. Пасічник, Л. Чернікова // Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2019. С. 1-53. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeemu_2019_spetsvip_41.
2. Самко А. М. Цифрова компетеність педагогічного персоналу в системі післядипломної педагогічної освіти. *Освітня аналітика України*. 2021. №2(13). С. 33-43.
3. Собченко Т. М., Ткачова Н. О., Ткачов А. С. Формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів в освітньому середовищі педагогічного університету. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Педагогіка. Соціальна робота*. 2022. Вип. 2(51). С. 145-148. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2022.51.145-148>.
4. Толочко С. В. Цифрова компетентність педагогів в умовах цифровізації закладів освіти та дистанційного навчання. *Вісник. Серія Педагогічні науки*. 2021. №. 3. С. 28-35.

МООС ДЛЯ ОСВІТЯН: ВИКЛИК ТА МОЖЛИВОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Ореста КАРПЕНКО,

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти,

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка,
м. Дрогобич, Україна

Марія ЧЕПІЛЬ,

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри
педагогіки праці та андрагогіки,

Університет Марії Кюрі-Склодовської, м. Люблін, Польща

Масові відкриті онлайн-курси (МООС) відкривають значні можливості для навчання, надаючи доступ до знань необмеженій кількості слухачів. Їхня гнучкість дозволяє адаптувати освітній процес до індивідуальних потреб слухачів, оптимізуючи час, місце та рівень залучення. МООС демонструють значний потенціал для різноманітного професійного розвитку, однак їхня ефективність потребує ретельного аналізу та оптимізації.

У багатьох країнах, де МООС є поширеними, показники завершення курсів часто залишаються низькими. Проте, емпіричні дослідження В. Ратнасарі підтверджують можливість трансформації традиційних моделей професійного розвитку [4]. Основними факторами успіху є застосування практично-

орієнтованих завдань, залучення кваліфікованих фасилітаторів, забезпечення структурованої підтримки та врахування технологічної доступності. МООС можуть слугувати потужним інструментом для професійного розвитку, за умови адаптації до контекстних особливостей та застосування ефективних педагогічних стратегій. Необхідно зосередитися на розробці інклюзивних моделей навчання, що враховують культурні, соціальні та економічні фактори, для забезпечення максимальної ефективності та досягнення стійких результатів.

Зростаюча динаміка освітніх трансформацій у сучасному світі зумовлює необхідність безперервного професійного розвитку педагогічних кадрів. Традиційні моделі підвищення кваліфікації, зокрема «каскадні» методи, демонструють обмежену ефективність у контексті індивідуалізованих потреб педагогів. У цьому контексті МООС постають як перспективний інструмент для самостійного, пролонгованого та контекстуалізованого навчання, що сприяє адаптації педагогів до мінливих освітніх парадигм [5, с. 88].

Дослідження в галузі педагогічної освіти підкреслюють важливу роль навчання, інтегрованого в освітнє середовище, що дозволяє педагогам оперативного застосовувати набуті знання у практичній діяльності. Ці аргументи набувають особливої актуальності для педагогів-тренерів, які відіграють ключову роль у впровадженні нових навчальних програм. Традиційно педагогитренери виступають як експерти, що передають знання та навички, проте обмежені можливості обміну досвідом, а також недостатня увага до практичної імплементації знань, можуть стримувати їхній професійний розвиток.

У цьому контексті МООС стають ефективним інструментом для подолання цих викликів, надаючи педагогам-тренерам доступ до широкого спектру освітніх ресурсів, гнучкість у навчанні та можливість взаємодії з колегами з усього світу. МООС сприяють розвитку навичок самостійного навчання та критичного мислення, що є ключовими для успішної професійної діяльності. Використання відкритих освітніх ресурсів (OER) у рамках МООС дозволяє інтегрувати теоретичні знання з практичними навичками, що забезпечує ефективне засвоєння матеріалу. Крім того, OER можуть слугувати основою для створення персоналізованих навчальних матеріалів та адаптації існуючих до потреб конкретної аудиторії. На думку К. Ахсана, МООС відіграють важливу роль у підтримці професійного розвитку педагогів-тренерів, забезпечуючи можливості для безперервного навчання, обміну досвідом та розвитку необхідних навичок у динамічному освітньому середовищі [2, с. 13526].

МООС ґрунтуються на соціокультурній теорії навчання, яка підкреслює роль соціальної взаємодії у формуванні знань. У контексті професійного розвитку педагогів, МООС пропонує платформу для практичного застосування та рефлексії над різноманітними педагогічними підходами. Це дозволяє вчителям не лише засвоїти теоретичні концепції, але й відчувати їх на власному досвіді, що сприяє глибшому розумінню та ефективному впровадженню в практику.

МООС трансформує знання про викладання з абстрактної теорії в соціально сконструйовану діяльність, яка розгортається в конкретному

соціальному контексті. Замість філософських дискусій, курс акцентує увагу на практичних аспектах викладання, стимулюючи педагогів до пошуку рішень реальних проблем. Важливим елементом є дослідження можливостей, що дозволяє вчителям усвідомити необхідність розуміння контексту своєї роботи та потреб учнів. Спільна рефлексія над власною практикою стає ключовим інструментом для професійного зростання. Основною метою МООС є моделювання активного навчання, орієнтованого на учня, що дозволяє педагогам відчувати «активний контроль» над процесом навчання та розвинути навички співпраці в мережі.

В умовах воєнного стану, що триває в Україні, Міністерство освіти і науки України активно розширює доступ до освітніх ресурсів, спрямованих на психологічну підтримку, навчання та саморозвиток [1]. Ця ініціатива має на меті надати українцям можливість не лише подолати виклики воєнного часу, але й сприяти їхньому особистісному та професійному зростанню.

Серед різноманіття онлайн-платформ, які пропонують широкий спектр навчальних курсів, варто виділити Coursera, що надає доступ до понад 2 тисяч курсів від провідних університетів світу. Khan Academy пропонує безкоштовні мінілекції з різних дисциплін, а EdX, заснований Гарвардським та Массачусетським університетами, надає якісні курси за 24 напрямками. Udacity спеціалізується на технічних курсах, а Canvas Network вирізняється різноманітністю курсів, які проводять фахівці з різних галузей. Udemu пропонує курси з 16 категорій, включаючи особистісний розвиток та музику. Окрім перелічених платформ, українські науковці також отримали доступ до електронних ресурсів провідних видавництв світу в межах проєкту Research4Life. Це відкриває нові можливості для наукових досліджень та обміну знаннями.

Українські платформи, такі як Prometheus та EdEra, надають безкоштовні курси від провідних викладачів та університетів країни. Future Learn, OpenupEd та Iversity пропонують європейські освітні ресурси, а Stanford Open Edx надає доступ до курсів Стенфордського університету. Codecademy навчає програмуванню, а iTunes U пропонує лекції від різних навчальних закладів. Duolingo допомагає вивчати іноземні мови в ігровій формі, а TED ділиться унікальними ідеями від провідних світових експертів. ВУМ пропонує курси громадянської освіти. Спільними ознаками цих платформ є: широкий спектр курсів, доступність онлайн-навчання, можливість отримання сертифікатів. Відмінності полягають у спеціалізації курсів (технічні, гуманітарні, мовні), вартості навчання (безкоштовні, платні, умовно-безкоштовні), форматі навчання (відеолекції, інтерактивні завдання, форуми). Ці освітні ресурси є важливим інструментом для українців, які прагнуть розвиватися та здобувати нові знання в умовах воєнного стану. Вони надають можливість не лише підтримувати зв'язок з освітнім процесом, але й сприяють особистісному зростанню та професійному розвитку.

Ураховуючи складну ситуацію, що склалася в Україні, освітянам необхідно зосередити увагу на підвищенні кваліфікації у сферах, які допоможуть

їм ефективно працювати в умовах стресу та невизначеності. Рекомендуємо звернути увагу на такі курси [3]: «Травмообізнані: вплив травми на розвиток дітей раннього віку» та «Травмообізнані: практики для вихователів і вчителів», які допоможуть зрозуміти особливості поведінки дітей, що пережили травматичні події, та навчать ефективним методикам роботи з ними. Курс «Благополуччя та захист дітей» надасть знання про забезпечення безпечного та сприятливого середовища для розвитку дитини. «Стрес-менеджмент для освітян: Психологічна підтримка та ефективні методики подолання стресу» навчить педагогів ефективним стратегіям управління стресом та емоційним вигоранням. «Небайдужі: базові емоційні потреби та соціальна взаємодія» допоможе зрозуміти важливість емоційного зв'язку з учнями та навчить ефективним методам побудови довірливих відносин. «Медіаграмотність: як не піддаватися маніпуляціям?» навчить критично мислити та розпізнавати фейкову інформацію. «Навчання з попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів» та «Цивільна оборона та захист у надзвичайних ситуаціях» нададуть необхідні знання та навички для забезпечення безпеки учнів та себе в умовах воєнного стану.

Отже, масові відкриті онлайн-курси створюють умови для персоналізованого навчання, що сприяє швидкому засвоєнню знань. Використання інтерактивних технологій у МООС розширює можливості для активної участі та взаємодії між учасниками. МООС надають можливість отримати доступ до якісних освітніх ресурсів з будь-якої точки світу, що особливо важливо в умовах обмеженого доступу до традиційної освіти. Адаптивність МООС до різних стилів навчання дозволяє кожному учаснику знайти оптимальний шлях для розвитку своїх професійних навичок.

Список використаних джерел

1. Платформи для вдосконалення навичок і саморозвитку. URL: <https://mon.gov.ua/news/platformi-dlya-vdoskonalennya-navichok-i-samorozvitku>
2. Ahsan K., Akbar S., Kam B., Abdulrahman M. Implementation of micro-credentials in higher education : A systematic literature review. *Education and Information Technologies*. 2023. Vol. 28. P. 13505–13540. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10639-023-11739-z>
3. Prometheus. Каталог курсів. URL: <https://prometheus.org.ua/courses-catalog>
4. Ratnasari W., Chou T., Huang C. From hype to reality : the changing landscape of MOOC research. *Library Hi Tech*. 2024. DOI: <https://doi.org/10.1108/LHT-07-2023-0320>
5. Williams R. An Overview of MOOCs and Blended Learning : Integrating MOOC Technologies into Traditional Classes. *IETE Journal of Education*. 2024. Vol. 65(2). P. 84–91. DOI: <https://doi.org/10.1080/09747338.2024.2303040>